

Bescher en Voorwaarden

van de verboening van de N.H. Kosterij te Sexta - 1869.

Bestek en Voorwaarden volgens welke de Kerksvoogden van de Gereformeerde Gemeente te Gexta voornemens zijn aan te besteden:

Het vertuummen van het thans bestaande doovertrek en de schuur, tevens het
bouwen van een nieuwe schuur voor de tegenwoordig bestaande schuur, met
de levering van alle materialen en de werklodden.

Art. 1.

De aannemer zal de schotten, harten en andere houtdelen als ook het muurwerk
in het aanwezige vertrek voorzichtig afbreken en van spijkers en ronigen zuiveren,
om later onder goedkeuring van de Kerksvoogden dat weder in de zomerhooch
in de schuur te gebruiken.

Art. 2.

Maat en Peil. De Maat in het bestek bedoeld, is de Ned. El. Het Peil,
waarvan de Hoogte en de Diepten zullen gemeten worden is de bovenkant van
den onderdorpel van het Voordeur-hoofd in het nieuwe gebouw, welke punt
wordt geschikt 60 duim boven het looppad bylangs de school.

Aart. 3.

De aannemer zal het dek van de schuur en van het tegenwoordig gebouwd 25 duim
omhoog brengen en alles weder met bakstenen en helle gesloten aannemelen, en het
spant zoodwel in den hump van boven inhorten, dat het spant de hoogte van
3.35 El haadt van de muurplaats afgerond; de haue ballen goed gerast met
de voorlidge ronigen en alles goed sluitende; het dek niet latten en rode paunen
en doldchen van roggenstroo gedekt en niet een Friesche lorst voorzien; horden
de gerols niet de voorlidge deklijsten voorzien.

Aart. 4.

Art. 4.

De keukenkogen moetten voorzigtig uit het oude perceel genomen worden, om ze verder in de schuur te gebruiken, goed sluitend aan te maken, hetgeen er aan ontbrekt herstellen, en de andere kogen uit het woningterrech wedderom in de zonnekooien plaatsen.

Art. 5.

In het oude perceel een uis te maken met een rookhuis, van onderen boven in het plat, inwendig groot 50 bij 50 duim, met een schoorsteen boven daer, van graniet dichtings, in het plat met verlijding, hetwelk op de beschutting is uitgedrompt, en met een raam voorzien. In het achtergebouw het keukenkogen goed aan te maken en met halsbeleg en halslijsten bezetten, en het oorigt muurwerk goed volgroept en blak bepleisterd; te maken een portaal groot 2 el bij 2,50 el, met zolder en met panthen gedekt, en gevloerd met baksteen in zijn plat open bed van zand.

Art. 6.

Te maken 2 deurkogenen van gr. ribben van 10 en 15 duim, inwendig, breed 1 el en hoog 2 Ellen, met geklante deuren van 2 duims hout en met deur, heengels, grondels en lichter werk voorzien; de aanwezige vloer in het oude perceel blak te leggen, en met de nodige leggers en hetgeen er aan ontbrekt en niet geaf is met 3½ duims nieuw hout aan te maken en geloed met plinten van 2 en 12 duims hout te bezetten.

Art. 7.

In het tegenwoordig bestaande perceel te maken een woningterrech breed 6,30 El,

Dearvan

waaran voor de bedsteden afgaet 1.40 El, en diep 4.75 El; te maken een bedstede, een hest en een ingang naar den helder van het voorgebouw. Het schot van het oude perceel kan onder goedkeuring van de kerkvogden in dit woonvertrek gebruikt worden, tenzij de herten niet de boorden op aanwijz moet gemaakt worden. Te maken 2 deurkozijnen inwendig breed 1 el, lang 2.25 El; stijlen, hoofd en dorpels, waar 10 en 12 duim van Gyr. hout; de deuren van 2 duims hout met klampen, hengen, grondels en lichterwerk voorzien.

Aart. 8.

Te maken een rookkamer met krommen, pilasters en een achthoekige van gewone grootte, met een achterplaat, zij platen en een onderplaat met rooster; de onderplaat lang 1.25 El en breed 70 en 75 duim; de bovenkamer breed 1.30 El; - Voor uit het muurwerk 50 duim, en de achter- en zijplaten 20 breed dat zij de pilasters kunnen beratten. Het woonvertrek en de bedsteden onder bevoeren met blauwe blokken in tres en met het org op de beste afwatering.

Aart. 9.

Op aanwijz in de schuur te maken een opgang naar den zolder met een dicht sluitend luik, aan leer en hengen draagende. Te maken een prijet met een karkousch op een aan te wijzen plecht; - een prijet te maken buiten de schuur naer kerkhofzijng van de kerkvogden. Voor de schuur een street te leggen van bakstenen in zijn plat in een bed van zand, lang 8 Ellen en breed 2 Ellen. Voor de zydeur een street te leggen van gele klinken, breed 1.50 El, lang 1.25 El.

Aart. 10.

In de achterkanten de oude aardige blinden goed sluitend voor de leeuwers te maken en met rondegande Newsterbanken, hant beleg, halfkisten en plinten te bezetten. Het muur-

werk

werk om de achterkeukens moet zijn halfsteens in aanslag inde steen of 30 duim, op ver-
singeling van den kluizoor, en de fundamenteen zoo diep, dat de Versingeling 75 duim be-
neden peil blijft. Bij den ingang van den kelder moet het zoo diep uitgehaald worden,
dat de Versingeling boven den bodem van den kelder van het voorgebouw blijft. Al het
muurwerk van de achterkeukens moet goed volgemaect en glad gepleisterd worden.

Aart. 11.

Tie maken een buiten deurhogen in de schuur aan het kerkpad hoog van den dorpel tot
aan het half 2 El en van den dorpel tot de muurspoeling 2-50 El, inwendig breed
1-05 El; stijlen hoofd, dorpel en half 10 en 15 duim van h. hout. Een deur van
2 duims houtenkout met drie klampten, voorzien van leer, heugels, grondels en
ligerwerk; verder een borenzaag van gewone h. roomletten niet 2 ruiten.
Bulten aan de schuur te maken en looden geleid buis om het water van het ge-
bouw naar den aanwezigen regenbak te geleiden. In de schuur te maken van
een steen gemetselden gootsteen en met een houten gootsteen gedekt, breed 60
duim, lang 1 El; daarop te maken een zuilen pomp niet een looden pisp aan
den regenbak die er aanwezig is te verbinden; de pomp wel ingevoigt en niet een
zwaengel, zoodat het water uit den regenbak gemakkelijk is op te pompen. De bulten
de buizen moeten 50 duimen bevedelen den begaanen grond gelegd worden en
zoodanig dat zij niet beschadigd kunnen worden.

Vor den gevel van het thans bestaande wonhuis moet een halve steen voor op
gemetseld worden, en de halve steens muur met ankens en gaten laken ver-
bonderd worden.

Aart. 12.

Beschrijving van het Nieuwe gebouw.

Het wonhuis zal bestaan uit kelder verdieping en verdieping gelijkvloers en een
zolder; Van buiten niet en minder dan nocede soort grauwe baksteen en

halve

halkmortel gemetseld en met gesmeden haken afgewerkt.

Aart. 13.

Afmetingen.

Het gebouw buitenwerks van af den dwangang diep 7 El, breed 12-25 El.

In deelting, binnenwerks gemeten:

Een gang breed 1-50 El, lang 7-50 El. Twee kamers, ieder diep 6-50 El, breed 4-80 El; hier af de bedsteden, diep uit den muur 1-35 El; een voorgang, breed 1-80 El, lang 7 El. De kelders hebben behoudens de verzwaring der muren dezelfde afmetingen als de verdiepingen, gelijkhalv. In den kelder 3 bogen, breed 1 El, hoog onder den boog 1-70 El; te maken een doorgang onder den dwangang door naar den helderingang in de achterhaechen en met een steenboog gedekt.

Aart. 14.

Hoogtemeting.

Het peil is de bovenkant van den dorpel van het voorduurkozijn. De fundamenten van af het laste zand. De kelder vloer 1-15 El beneden peil. De vloer in de kamer 5 duim boven peil. De bovenkant van den zolder 3-90 El boven peil. De nok of maalde 6-80 El boven peil.

Aart. 15.

Deuren, lichtkozijnen en nissen.

Vier blofkozijnen met ramen, en ieder kozijn met een ijzeren staf voorzien. Het kozijn breed in de muurspanning 1-10 El, hoog 40 duim; de stijlen 4-5 duim is te gezigt; de sijlen hoofden zwaar 10 en 15 duim; dorpel zwaar, 10 en 25 duim; alles gischuit, het reamhout grinhout, zwaar 4 en 6 duim; draai - en sluitbaar naar aenwys.

Een buiten deurkozijn met paneeldeur en burenraam, op aenwys te maken van h. hout,

bred

breed in de muurspanning 1.30 El, hoog tuschen dorpel en half 2.40 El en dan af den dorpel tot de borenkant van het hoofd 3.30 El; de stijlen zwaar 10 en 15 duim, hoofden, dorpel, half 10 en 17 duim; de deur van 4 duims Chr. hout en op aanwys te maken en met zware bochtelscharniers goed sluitende af te hangen, voor dor met een dag en een nachtslot, knoppen en grondsch. horizont.

Dicht glashoogte niet onder- en bovenramen van Chr. hout, breed in de muurspanning 1.10 El, hoog 2.50 El; de stijlen hoofden zwaar 10 en 15 duim, dorpels zwaar 10 en 25 duim, het raamhout zwaar 4 en 7 duim niet kroppen tuschen de onder- en bovenramen.

Voor de 8 hoekjes blinden van 3 1/2 duims Murenhout, draai beur aan vier duims belegstukken, op aanwys te maken. Drie binnen, doorhoogtes met paneelduur en deklustraven, inwendig breed 1.05 El, hoog 2.30 El, van Chr. hout, op aanwys te maken. De stijlen, hoofden, en dorpels zwaar 10 en 12 duim.

Art. 16.

Betimmeringen binnen.

De eene helder en de gang gevloerd, een laag banksteen in zand, en de andere helder gevloerd met blauwe steenen in brastard-tras, een watergat met een riol naar de sloot; de bogen niet latton durenen gesloten en de muren beplantend.

Art. 17.

De Noor der kamers van 3 1/2 duims Muren hout, goed geschaafd, gestript, en geplongd en niet goede spijkers gevat. Over de helders 6 Muren balken, 20 duim top rondhout, lang 7 El. Over de gang 7 balken, 20 dm top, lang 2.20 El rondhout en in de helders de woodige stijgbalken aan te brengen van ribben, lang 10 en 12 duim. Over de eene kamer 3 gesneden balken te leggen, lang 7 El, zwaar 17 en 25 dm. Over de andere kamer te leggen 3 balken, lang 7 El, 25 duim top Muren rondhout. Over de balken 7 balken, lang 2.20 El 20 duim top Muren,

rounde

ronde hout. De zolder over de beide kamers en de gang van 3 duims houten, aan beide kanten goed geschaafd, geploegd en dicht sluitend opgelegd en met spijkers gevast.

Art. 18.

Over de kamers, gangen en helders te leggen:

9 stuks 7 el groene balken, zwar 25 duim top

3 stuks 7 el gr. balken, bereegd, zwar 20 en 30 duims

3 stuks 6 el gr. balken, 20 duim top

Art. 19.

In de een kamer moet uis te maken met een rookbuus. De een kamer en de gang af te regelen en een plafond te maken en gestukadoord te worden, op aanwijzing niet de Norensche veranderingen. De lichtkragen niet belichten en zittingen; de blinden in kasten en daaronder paucelagewijze afgewerkt, bekleed niet Architraven; de zittingshoogte of gesneden, naar huise van de uitbesteden. In de een kamer een rookbuus zom te maken met platen, onder achter en zyplaten. — Op aanwijzing de beide kamers af te regelen om behangen te worden en de glasramen te bekringen, also bij boorngenoemde kamer bepaald is. — In iedere kamer twee bedsteden, met eene tas en eene kleerkast; niet boorsten en mantelstokken. Op aanwijzing de bedsteden niet hout te bekleeden, op 75 duim hoogte, en de onderlagen van 3 duims houten hout. Het schot geschild op eene webbe van 10 en 12 duims; de deuren niet zinken dekkens belegd en het schot niet reaum deuren voorzien. — De geclede kamer niet kunnen, het schot zoowel als het muurwerk niet kunnen verhobben om niet nadruk te behangen. — In den gang en de kamers rondbegende plinten te maken, zwar 2 en 12 duims en de lichtkragten niet Architraven te bekleeden.

Aart. 20

Art. 20.

Op de bovenste balkenlaag te leggen rondgaande platen van 10 en 15 duim, met de voorziene blokken aan de spanten daaraan te bevestigen. De spantstokken moeten in top zwaar zijn 10 duim, de houten balken lang 2.75 El., zwaar op top 10 duim, de spanten moeten op afstanden staan, middelen op midden 60 duim; de dakhatten zwaar 3 en 5 duim.

Het dakhout de beste soort blauwe verglaasde dachpannen gedekt worden; het geleerde dakhout doeken van roggenstroo en de neelden en een Friesche Mat, en met blauwe Noorpannen gedekt. De vier rookbuizen moeten op slaper zonder traplating gemetseld worden, inwendig groot 50 bij 50 duim, en de schoorsteen van gewoed drie klos met veringding gemetseld worden, met ramen van 12 en 20 duim. Hr. haat gedekt en niet gemetseld tegen afgewerkt. — Om de vier schoorstenen moet lood aangebragt en ingemetseld worden van 25 duim breedte.

Art. 21.

In het muurwerk moet lood aangebragt en ingemetseld worden van 25 duim breedte, om over de paumen van de zonerkelken aan te wateren, om het doorwateren te voorkomen.

Art. 22.

Alle muurwerk moet in eenleg zwaar zijn 3 steen of 75 duim, en ledens laag aan weerszijden een halve inspringende tot op de zwaarte van een steen of 25 duim, en niet deze zwaarte of dikte moet het muurwerk tot op de volle hoogte opgetrokken worden, behalve de binnehuizen van de zonerkelken, die op 2 steen of 50 duim kunnen aangelegd worden en niet een halve steen dikte opgetrokken.

Al het muurwerk moet van het laste zand opgetrokken worden.

Art. 23.

De moeststeen voor het Muurwerk moeten zijn van de tweede soort Grauwe, en de anderen Gare baksteen, hard, Mat en wel klinkende, onder in zijn soort wel gevormd. De steen moet zijn Provinciale steen, of een den Gelderschen Yssel of de Maal gebakken. — De paansen, helder klinkend van egaen lom en goed langzaam. Het glas zwart Mat, zonder vlammen en egaal van kleur.

Art. 24.

Buitenvertimmering.

Tc maken een rondegaande lijstgoot met neuslijst, Triestche Architraaf, hoog 60 duim en niet zuik van N° 14 gedekt; hier zuik meer zo duim tegen de bouwplanken opgedekt en uitgewerkt worden naar onder de bewerking te geven gedetailleerde tochting. De gooten niet afwateringspijpen te voorzien.

Art. 25.

Al het moestwerk moet in half opgetrokken worden, en waar het vereindt wordt in was of in sterke was bewerkt worden.

Art. 26.

Wijze van bewerking.

Alle uitvoeringen en bewerkingen moeten geschieden naar de regelen der bouwkunst, door verbindingen, als lasken, penmen, gaten, spanningen, enz. en naar behooren geschaafet en geplaatst. En alles te laste, niet genoegzame spijkers, rougen en brouen, naar verkiezing van de uitbesteders.

Art. 27.

Art. 27.

Al de materialen, die er aanwezig zijn, kunnen onder goedkeuring van de Werkvoogden tot het niveau gebouw gebruikt worden, en die er bij de voltooiing van het niveau gebouw nog aanwezig zijn, komen ten voordele van den aannemer.

Art. 28.

Geen materialen, zoodoel anche als niveau mogen verwerkt worden dan na af door de werkvoogden of dier gemachtigden te zijn gedragchert.

Art. 29.

Al het glas, het bordes, het stucadoors werk, het smids- en het gietwerk is ten laste van den aannemer.

Art. 30.

Al het graafwerk, also mede de aanvoer van materialen is ten laste van den aannemer.

Art. 31.

Alle houtwaren, namelijk groeven, kurken, deelings, groeven ribben, alles moet zijn van de beste soort en zondert de minste gebreken en zwart houten.

Tijdsbepaling.

Art. 32.

Het werk zal dadelijk gegund worden om te beginnen drie dagen na den toeslag.

Het gebouw moet met den eersten November 1869 onder dach en deur - en
versterdigt worden en den 1^e Januari 1870 afgewerkt zijn.

Art. 33.

De uitbesteders behoudien zich hier recht voor op elken dag na werkzaam een
bedrag van drie gulden toe te passen ten laste van den ezaamener.

Art. 34.

De betrekking zal geschieden in twee gelijke termijnen, nl. het eerste termijn, als
het gebouw dach-, deur- en versterdigt is en het andere termijn, als het ge-
bouw gelueel is afgewerkt en opgeleverd.

Art. 35.

Al de werkzaamheden onder het oogst van de kerkenraad of van commando, daar-
tegen door hen geneigd.

Art. 36.

De ezaamener is verplicht een voldoende borg te stellen ten genoegen van de uit-
besteders.

Gedrukt bij Besluit van het
Collegie van Toezicht op de kerkelijke
administratie der Hervormden in de
provincie Groningen dd 16 September
1869 № 222
576.

Dr Secretaris
J. Lohman

Behoort bij het bestek, gedateerd
bij besluit van het College van Toezicht etc
dd 16 September 1869 N° ²³² 576

De Secretaris
J. Lohman.

Copy dd 24 Juli 1973

P.H.

inv. no.
77/4

Op heden den 4 September 1869 de uitbesteding plaats gehad hebbende
van de kostery te Eexta; is gebleken de laagste inschrijver te zijn E. A. Lemminga
te Eexta en wel voor een somma van driehonderd eenhonderd negenenvijftig gulden
alles overeenkomstig volgens bestek en voorwaarden, zoo dat aan genoemd E. A. Lemminga
onder nadert goedkeuring van het Collegie van Toezigt door de Kerk Wogden van
de Herv. Gere. te Eexta het werk wordt gegund. — Waaronder de Ondergeteek-
ende zich verbindt alles volgens voorstaande voorwaarden uit te voeren. —

Gedaan te Eexta den 4 Sept. 1869.

E. A. Lemminga

Proces-Verbaal

Op heden den 4 September 1800 negen en zestig zijn de Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Exta overgegaan tot de uitbreeding van een nieuwe Kosterij, volgens bestek en voorwaarden, bij het Edel Ochtebaer Collegie van Toezigt bekend.

De uitslag dezer aanbesteding, welke bij enkele inschrijving heeft plaats gehad, is geweest dat er twee billeteren zijn ingekomen, nl.

1 Billet van B. H. Trol, ter somma van f 3200.-

1 Billet van E. A. Lemminga „ „ f 3149.-

Zoodat de laatstgenoemde inschrijver een som van een en vijftig gulden beneden den eersten heeft ingeschreven, en alzoo door de Kerkvoogden, onder nadere goedkeuring van het Edel Ochtebaer Collegie van Toezigt met de uitvoering van het werk is belast geworden —

waarmede wij de eer hebben het Edel Ochtebaer Collegie van Toezigt door dezen in kennis te stellen.

Ooldus gedaan te
Exta den 4 September 1809.

T. Eppens

J. Reininga

J. H. Verhimers

Behoort